

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE CZERNIEJEWO NA 2014 ROK

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, które realizowane są na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerniejewo na 2014 rok określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują. Powyższy Program jest kontynuacją programów z lat ubiegłych. Działania podejmowane w ramach niniejszego programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Główne Problemy to m.in. picie alkoholu przez młodzież, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym przemocy domowej, nietrzeźwość w miejscach publicznych.

DIAGNOZA ROZMIARÓW PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów gminy, wzorów zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego alkoholem. Od wielu lat alkoholizm zajmuje wiodące miejsce na liście lokalnych problemów społecznych. Zespół uzależnienia od alkoholu oraz picie szkodliwe ma negatywny wpływ nie tylko na samopoczucie fizyczne i psychiczne osób pijących ale również ich rodzin. Wpływa negatywnie na rozwój gospodarczy i społeczny w związku z zwiększonymi kosztami opieki zdrowotnej i socjalnej,

ubezpieczeniem zdrowotnym, egzekwowaniem prawa i porządku publicznego czy kosztami w miejscu pracy.

Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2009r. spożycie 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 8,52 l (w 2007r. – 9,21 l 100 % alkoholu). Mimo, że obserwujemy spadek spożycia to niepokojący jest fakt, że ciągle wzrasta konsumpcja wyrobów spirytusowych – ok. 1/3 ogółu wypitego alkoholu. Niewątpliwie ogromny wpływ na spożycie ma dostępność ekonomiczna poszczególnych rodzajów alkoholu, która wciąż wzrasta. W 1998 roku za średnią pensję można było kupić 504 butelki piwa, w 2008 roku już 1094 butelki. W przypadku wódki liczby te to odpowiednio: w 1998 roku 56 butelek i 158 w 2008 roku. I jeszcze wino: w 2008 roku za średnią pensję można było kupić 368 butelek w porównaniu do 147 w 1998 roku¹.

Z „badań postaw i zachowań Polaków oraz mieszkańców województwa wielkopolskiego wobec problemów alkoholowych”² wynika, że mieszkaniec województwa wypija rocznie 2,66 litra stuprocentowego alkoholu (statystyczny Polak: 4,31l). wśród respondentów z województwa wielkopolskiego najpopularniejsze jest wino (w ciągu ostatniego roku przynajmniej raz piło je 64% badanych). Pomimo, że wino jest najpopularniejsze, to ma zdecydowanie najmniejszy udział (7%) w strukturze spożycia alkoholu przez mieszkańców Wielkopolski. Przeważająca część (48%) ogółem wypitego przez nich alkoholu stanowi piwo, nieco mniejszy udział mają wysokoprocentowe napoje alkoholowe (45%). Ponad jedna trzecia (35%) mieszkańców województwa pierwszy raz wypija alkohol przed ukończeniem 18 roku życia.

Mężczyźni piją 4,5 razy więcej alkoholu niż kobiety. Jednak obraz statystycznie pijącego mężczyzny a statystycznie pijącej kobiety różni się znacznie. Pijący mężczyzna to bezrobotny rozwodnik, gdzie często alkohol jest główną przyczyną rozwodu, wykonujący sporadycznie drobne prace nie wymagające kwalifikacji. Pijąca kobieta jest młoda, wykształcona, aktywna zawodowo, nie założyła własnej rodziny.

Wśród najpoważniejszych problemów społecznych w gminie Czarniejewo, zdaniem respondentów, na pierwszym miejscu znajduje się bezrobocie. 54,1 % badanych mieszkańców

¹Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2010-2015-projekt

²Raport z badań realizowanych w 2005 r., opracowanych przez Pracownię Badań Społecznych w Sopocie

uważa, że brak pracy stanowi bardzo poważny problem społeczny, zaś 34,7% ankietowanych określa go jako poważny problem społeczny. Na kolejnym miejscu znajduje się ubóstwo społeczne, alkoholizm oraz kryzys rodzinny. Nieco mniej poważnymi problemami społecznymi są, w ocenie respondentów, problemy mieszkaniowe, zanieczyszczenie środowiska oraz kryzys norm moralnych. Nieco mniej badanych ocenia jako poważne problemy: wzrost przestępczości, narkomanię oraz HIV/AIDS. Wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W skali kraju na pierwsze miejsce wysuwa się problem bezrobocia, kolejno spadek stopy życiowej, przemoc i agresja na ulicach, picie alkoholu przez młodzież oraz alkoholizm, który przecież tak blisko powiązany jest z pierwszymi problemami. Ubóstwo społeczeństwa często występuje z nadużyciem alkoholu.

Częstotliwość spożywania alkoholu: 55,39% badanych kobiet oraz 34,1% badanych mężczyzn w gminie Czarniejewo pije alkohol okazjonalnie (od czasu do czasu), 32,2% badanych kobiet oraz 19,5% badanych mężczyzn nie pije alkoholu w ogóle. Ponadto 5,1% badanych kobiet oraz 12,2% badanych mężczyzn pije alkohol średnio raz w miesiącu, zaś 2,4% badanych mężczyzn spożywa napoje alkoholowe więcej niż raz w tygodniu.

Największym zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy Czarniejewo cieszy się piwo. 53,5% badanych deklaruje, że spożyło piwo przynajmniej raz w ciągu ostatnich miesięcy, a 24,8% badanych spożywało je 10 lub więcej razy. Na kolejnym miejscu wymieniano napoje wysokoprocentowe. 53,5% badanych spożyło napoje wysokoprocentowe 10 lub więcej razy. Nieco mniejszą popularnością wśród badanych mieszkańców gminy Czarniejewo cieszy się wino. 51,5% badanych deklaruje, że spożyło przynajmniej raz wino w ciągu ostatnich 12 miesięcy, zaś 9,9% badanych spożywało je 10 lub więcej razy.

Jeśli chodzi o preferencje płci, kobiety najczęściej sięgają po wino – 46,7% respondentek spożyło wino przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Na kolejnym miejscu znalazły się napoje wysokoprocentowe. 41,7% respondentek spożyło napoje wysokoprocentowe przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszy się piwo. 40% respondentek deklaruje spożycie piwa przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Mężczyźni najbardziej preferują piwo – 73,2% badanych deklaruje picie piwa przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz napoje wysokoprocentowe, 70,7% mężczyzn spożyło je przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12

miesiący. Wino cieszy się nieco mniejszym zainteresowaniem wśród mężczyzn. 58,5% respondentów deklaruje spożycie wina przynajmniej raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Pytając o motywy sięgania po alkohol, ujawnił się przede wszystkim jego społeczny oraz psychologiczny wymiar. Badani mieszkańcy mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. W odpowiedziach respondentów dominowały dwa powody: chęć „zapicia” problemów i smutków (71,3% badanych) oraz chęć wyluzowania się (42,6% badanych). Kolejnymi powodami były: brak możliwości alternatywnego spędzania wolnego czasu (35,6% badanych), a także presja, namowy ze strony znajomych (33,7% badanych). 7,9% badanych nie miało zdania. Respondenci wskazywali ponadto brak pracy, zaburzenia osobowości oraz bezradność jako przyczyny sięgania po alkohol.

ADRESACI PROGRAMU:

1. Rodziny, w których występuje problem alkoholowy.
2. Osoby pijące szkodliwie, w tym uzależnieni od alkoholu.
3. Mieszkańcy gminy, w tym szczególnie młodzież szkolna.

CELE OGÓLNE PROGRAMU:

1. Zapewnienie ciągłości działań o charakterze terapeutycznym, edukacyjnym i doradczym dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2. Propagowanie trzeźwości w społeczności lokalnej.
3. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zapobieganie powstawaniu nowych.

ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU.

1. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez:**

- 1) działalność informacyjną skierowaną do społeczności lokalnej na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,

2) w razie wystąpienia takiej potrzeby wspieranie działalności Punktu Informacyjno Konsultacyjnego, którego zadaniem jest motywowanie i informowanie

o możliwościach podjęcia leczenia, wskazywanie i udostępnianie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji służb i instytucji z terenu gminy, powiatu i województwa, prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla osób uzależnionych,

3) opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużycia alkoholu,

- zaproszenie osoby na rozmowę wspierająco – motywującą,

- kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu,

- kierowanie do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,

- motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładzie lecznictwa odwykowego,

- kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,

2) udzielanie pomocy psychologicznej dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym,

3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:

- pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną,

- zbieranie informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

3. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:**

- 1) wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych, warsztatów, teatrów, szkoleń ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia pozalekcyjnych zajęć
- 2) edukacja w zakresie wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu,
- 3) inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych, przedstawień teatralnych, konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom,
- 4) zakup materiałów profilaktycznych - prasy broszur, plakatów, ulotek, pomocy dydaktycznych, książek, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych
- 6) organizacja wyjazdów oraz innych zajęć profilaktycznych, pozalekcyjnych i sportowych w Placówce Wsparcia Dziennego
- 7) dożywianie uczestników zajęć
- 8) zakup materiałów papierniczych, biurowych, dydaktycznych i innych niezbędnych do prowadzenia zajęć,
- 9) finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1) wspieranie działalności stowarzyszeń realizujących działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez dotacje
w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działaniu pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010r., Nr 234 poz. 1536 z późn. zm.),
- 2) finansowanie zakupów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem przeprowadzenie odpowiednich czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub w zastaw,
- 2) opiniowanie wniosków do Burmistrza Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Monitorowanie środowiska lokalnego z zakresu problematyki uzależnień i przemocy.

- 1) monitorowanie wszystkich organów gminnego programu: profilaktyka szkolna i środowiskowa dotycząca uzależnień, leczenie odwykowe,

przeciwdziałanie przemocy w rodzinie edukacja publiczna oraz rynek napojów alkoholowych,

- 2) dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów oraz ich zmienności w czasie.

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1892r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Koszty szkoleń finansowane są z opłat z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) za udział w posiedzeniu Komisji członkom przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów, wypłacane miesięcznie zgodnie z listą obecności na posiedzeniach Komisji.
- 3) za nieobecność na posiedzeniach członkom Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW:

- liczba osób uzależnionych i pijących szkodliwie, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy korzystających ze wsparcia PIK,
- liczba uczestników Grupy Wsparcia dla uzależnionych,
- liczba uczestników Grupy Wsparcia dla Współuzależnionych,
- liczba osób wobec, których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia uzależnienia
- liczba osób skierowanych na badanie do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, z którymi przeprowadziła

rozmowy GKRPA,

- liczba rodzin z problemami uzależnienia i przemocy w rodzinie objętych pomocą Miejsko Gminnego środka Pomocy Społecznej,
- liczba uczestników zajęć w Placówce Wsparcia Dziennego w Czerniejewie
- liczba dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców objętych szkolnymi programami profilaktycznymi,
- liczba dzieci i młodzieży oraz dorosłych objętych pozaszkolnymi programami profilaktycznymi,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie zapobiegania uzależnieniom,
- liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami w ramach zagospodarowania czasu wolnego w okresie ferii i wakacji,
- ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez Policję w tym z użyciem procedury „Niebieskiej Karty”
- liczba interwencji Policji z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- liczba osób będących pod wpływem alkoholu odwiezionych przez Policję i Straż Miejską do izby wytrzeźwień lub do domu,
- liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych pod wpływem lub w związku z alkoholem.

REALIZATORZY PROGRAMU

Grupa AA Od Nowa w Czerniejewie

Komisariat Policji w Czerniejewie

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniejewie

Zespół Szkół Publicznych w Czerniejewie

Zespół Szkół Publicznych w Żydowie

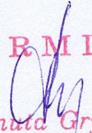
Przychodnia Lekarza Rodzinnego

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XXXVIII/251/13
Rady Miasta i Gminy Czarniejewo
z dnia 18 grudnia 2013 roku

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organ stanowiący gminy jest zobowiązany do przyjęcia na rok budżetowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program określa głównie zadania gminy w ramach art. 4¹ wyżej cytowanej ustawy, a szczególnie prowadzenie profilaktyki informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Dokument nakreśla sposoby i formy realizacji zadań przyjętych w programie z uwzględnieniem odpowiedzialnych instytucji jakim są jednostki organizacyjne gminy oraz Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W programie ustalono zasady wynagradzania Gminnej Komisji.

Projekt uchwały uzyskał pozytywną opinię na wspólnym posiedzeniu Komisji Rady Miasta i Gminy Czarniejewo w dniu 11 grudnia 2013 roku.

W świetle istniejącego stanu prawnego podjęcie uchwały jest konieczne i uzasadnione.

BURMISTRZ

Danuta Grychowska